

Βρυξέλλες, 12.4.2013
COM(2013) 197 final

2013/0106 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την επιτήρηση των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων
στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Ευρωπαϊκό
Οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα
των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Διαδικασία και έκδοση της απόφασης 2010/252/ΕΕ¹ του Συμβουλίου

Τον Οκτώβριο του 2009, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για τη θέσπιση «σαφών κοινών επιχειρησιακών διαδικασιών που θα περιέχουν σαφείς κανόνες συμμετοχής στις κοινές επιχειρήσεις στη θάλασσα με τη δέουσα μέριμνα για τη διασφάλιση της προστασίας όσων χρειάζονται βοήθεια και μετακινούνται σε μικτές ροές, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο»². Η πρόταση αυτή επιβεβαιώθηκε πάλι στο πρόγραμμα της Στοκχόλμης του Δεκεμβρίου 2009, στο πλαίσιο του οποίου το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις, το αργότερο μέχρι το 2010, για την αποσαφήνιση και ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ο Οργανισμός») και να καταρτίσει «σαφείς κανόνες συμμετοχής για τις κοινές επιχειρήσεις κατά θάλασσα, με τη δέουσα μέριμνα για προστασία όσων βρίσκονται σε ανάγκη και μετακινούνται ως μικτές ροές, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.»³

Το 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 2010/252/ΕΕ («η απόφαση») ανταποκρινόμενο στα εν λόγω αιτήματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για ενίσχυση των επιχειρήσεων επιτήρησης των συνόρων που συντονίζονται από τον Οργανισμό και για θέσπιση σαφών κανόνων συμμετοχής στις κοινές περιπολίες και την αποβίβαση των συλληφθέντων ή διασωθέντων, προκειμένου να κατοχυρωθεί η ασφάλεια των προσώπων που ζητούν διεθνή προστασία και να αποφευχθούν οι απώλειες ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα. Η Επιτροπή επέλεξε να υποβάλει την πρότασή της στο πλαίσιο της διαδικασίας επιτροπολογίας, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν⁴, θεωρώντας ότι η απόφαση αποτελεί συμπληρωματικό μέτρο σχετικό με την επιτήρηση των συνόρων.

Η απόφαση αυτή κρίθηκε απαραίτητη και κατάλληλη για την εφαρμογή του στόχου επιτήρησης των συνόρων, και συγκεκριμένα για την αποτροπή της μη επιτρεπόμενης διέλευσης των συνόρων. Ως προς αυτό, θεωρήθηκε ότι η επιτήρηση όχι μόνο περιλαμβάνει την έννοια του εντοπισμού αλλά επεκτείνεται σε μέτρα όπως η σύλληψη πλοίων που επιχειρούν να εισέλθουν παράνομα στην Ένωση. Ο σύνδεσμος μεταξύ, αφενός, της έρευνας και διάσωσης και, αφετέρου, της επιτήρησης των συνόρων βασίστηκε στην τρέχουσα πρακτική δεδομένου ότι οι μετανάστες που ταξιδεύουν σε μη αξιόπλοα σκάφη, όταν εντοπίζονται, βρίσκονται, μερικές φορές, σε κατάσταση κινδύνου.

Στην απόφαση ενσωματώθηκαν, στο πλαίσιο ενιαίας νομικής πράξης, ισχύουσες διατάξεις του δικαίου της ΕΕ και του διεθνούς δικαίου. Στόχος ήταν η υπέρβαση των διαφορετικών ερμηνειών του διεθνούς ναυτικού δικαίου που υιοθετούσαν τα κράτη μέλη και των αποκλινοσών πρακτικών τους για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των θαλάσσιων

¹ Απόφαση του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2010, για τη συμπλήρωση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν όσον αφορά την επιτήρηση των θαλάσσιων εξωτερικών συνόρων στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον ευρωπαϊκό οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 111 της 4.5.2010, σ. 20.

² Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 29-30 Οκτωβρίου 2009.

³ Βλ. σημείο 5.1 του προγράμματος της Στοκχόλμης, «Ολοκληρωμένη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων», ΕΕ C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν), ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 1.

επιχειρήσεων που συντονίζει ο Οργανισμός. Πράγματι, κατά τη διάρκεια θαλάσσιας επιχείρησης, ήταν ορατός ο κίνδυνος εφαρμογής στην ίδια κατάσταση διαφορετικών κανόνων και μάλιστα, μερικές φορές, αλληλοσυγκρουόμενων. Στο πλαίσιο αυτής της έλλειψης ασφάλειας δικαίου, η συμμετοχή των κρατών μελών στις θαλάσσιες επιχειρήσεις υπό τον συντονισμό του Οργανισμού ήταν χαμηλή όσον αφορά την προσφορά σκαφών, πλοίων και ανθρώπινων πόρων. Αυτή η απουσία δέσμευσης, με τη σειρά της, παρεμπόδιζε την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων και υπονόμει τις προσπάθειες αλληλεγγύης της ΕΕ.

Η απόφαση απέβλεπε στην ενίσχυση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και στην κατοχύρωση της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης σε θαλάσσιες επιχειρήσεις. Ορισμένα κράτη μέλη, Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και πανεπιστημιακοί εξέφρασαν αμφιβολίες για την τήρηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των προσφύγων κατά τη διάρκεια των θαλάσσιων επιχειρήσεων που συντονίζονται από τον Οργανισμό, ιδίως στην ανοικτή θάλασσα. Στόχος της απόφασης ήταν να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες αυτές με τη θέσπιση ορισμένων εγγυήσεων για την εξασφάλιση της τήρησης αυτών των δικαιωμάτων, όπως η υποχρέωση ενημέρωσης των συλληφθέντων ή διασωθέντων για τον τόπο αποβίβασης, η πρόβλεψη ιδιαίτερης μέριμνας για τις ανάγκες εύλωτων προσώπων, καθώς και η υποχρέωση κατάρτισης των συνοριοφυλάκων όσον αφορά τις συναφείς διατάξεις της νομοθεσίας περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και περί προσφύγων.

Η απόφαση εκδόθηκε στις 26 Απριλίου 2010 ως απόφαση του Συμβουλίου σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεώρησε ότι η απόφαση θα έπρεπε να έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και όχι με τη διαδικασία της επιτροπολογίας. Ως εκ τούτου, άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης («το Δικαστήριο») κατά του Συμβουλίου ζητώντας την ακύρωση της απόφασης.

1.2. Υπόθεση C-355/10: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου⁵

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η απόφαση υπερέβαινε τις εκτελεστικές αρμοδιότητες που ανατέθηκαν δυνάμει του άρθρου 12 παράγραφος 5 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, δεδομένου ότι: i) εισήγαγε νέα ουσιώδη στοιχεία στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, ii) τροποποιούσε ουσιαστικά στοιχεία του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, και iii), τροποποιούσε το περιεχόμενο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004⁶. Το Συμβούλιο επικαλέστηκε το απαράδεκτο της προσφυγής, και επικουρικώς θεώρησε την προσφυγή αβάσιμη. Η Επιτροπή, ως το μόνο παρεμβαίνον μέρος, υποστήριξε το Συμβούλιο.

Το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του στις 5 Σεπτεμβρίου 2012. Ακύρωσε την απόφαση βάσει της πρώτης προβληθείσας αιτίας, δεδομένου ότι έκρινε πως οι διατάξεις που διέπουν τα μέτρα σύλληψης, διάσωσης και αποβίβασης αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της βασικής πράξης, δηλαδή του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Αντίθετα, το Δικαστήριο δεν εξέτασε αν η απόφαση τροποποιεί ουσιώδη στοιχεία του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ή το περιεχόμενο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004.

Το Δικαστήριο αποφάσισε να διατηρήσει σε ισχύ τα αποτελέσματα της απόφασης μέχρι την αντικατάστασή της, εντός εύλογης προθεσμίας, από νέους κανόνες .

⁵ Υπόθεση C-355/10: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη διεύθυνση <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&jur=C,T,F&num=C-355/10&td=ALL#> (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή Νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου).

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 349 της 25.11.2004, σ. 1.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Κατά την αξιολόγηση της ανάγκης να διενεργηθεί εκτίμηση επιπτώσεων, λήφθηκαν υπόψη οι ακόλουθοι προβληματισμοί.

Πρώτον, πριν από την έκδοση της απόφασης 2010/252/ΕΕ του Συμβουλίου είχαν πραγματοποιηθεί σημαντικές προπαρασκευαστικές εργασίες. Το 2005, το Συμβούλιο είχε ζητήσει από την Επιτροπή να εξετάσει το νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στις επιχειρήσεις επιτήρησης των συνόρων στη θάλασσα και, στη συνέχεια, να εκπονήσει κανόνες στο επίπεδο της Ένωσης. Το 2007, η Επιτροπή υπέβαλε μελέτη στην οποία ανέλυσε το διεθνές νομικό πλαίσιο όσον αφορά την επιτήρηση των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων και τα εμπόδια σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή του⁷. Το ίδιο έτος, η Επιτροπή συγκρότησε άτυπη ομάδα εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη, τον Οργανισμό, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης με σκοπό την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών για τις θαλάσσιες επιχειρήσεις που συντονίζονται από τον Οργανισμό. Τα αποτελέσματα αυτής της άτυπης ομάδας χρησιμοποιήθηκαν από την Επιτροπή ως βάση για το σχέδιο πρότασης που υπέβαλε σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπολογίας.

Δεύτερον, ενόψει της προετοιμασίας της παρούσας πρότασης, η Επιτροπή προέβη σε διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη και τον Οργανισμό μέσω ομάδας εμπειρογνομόνων για τα εξωτερικά σύνορα με σκοπό να προσδιοριστεί σε ποιο βαθμό η παρούσα πρόταση θα πρέπει να αντικατοπτρίζει το περιεχόμενο της απόφασης. Γενικά, τα κράτη μέλη έκριναν ότι η πρόταση αυτή θα πρέπει να βασίζεται στην απόφαση, διατηρώντας ένα πεδίο εφαρμογής που να περιορίζεται σε θαλάσσιες επιχειρήσεις υπό τον συντονισμό του Οργανισμού, ενισχύοντας τις διατάξεις για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αποσαφηνίζοντας τη διάκριση μεταξύ μέτρων σύλληψης και διάσωσης, αντιμετωπίζοντας το πρόβλημα της αποβίβασης και εξασφαλίζοντας συνοχή με τις διεθνείς υποχρεώσεις και, παράλληλα, λαμβάνοντας υπόψη τις νομικές και δικαστικές εξελίξεις στο επίπεδο της ΕΕ και σε διεθνές επίπεδο.

Τρίτον, με την ακύρωση της απόφασης 2010/252/ΕΕ του Συμβουλίου, το Δικαστήριο ζήτησε να αντικατασταθεί η απόφαση εντός εύλογης προθεσμίας. Μολονότι η έννοια της «εύλογης προθεσμίας» δεν ορίζεται στην απόφαση, εξυπακούεται ότι, ενόψει των ενδεχόμενων δυσχερών και χρονοβόρων συζητήσεων μεταξύ των δύο νομοθετών της ΕΕ, η Επιτροπή θα πρέπει να ενεργήσει ταχέως.

Συνεπώς, κρίθηκε ότι η παρούσα πρόταση δεν χρειάζεται να συνοδευθεί από εκτίμηση επιπτώσεων.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση βασίζεται στο άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να αναπτυχθεί πολιτική εξωτερικών συνόρων και, συγκεκριμένα, για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική επιτήρηση των εξωτερικών συνόρων, όπως ορίζεται στο άρθρο 77 παράγραφος 1, το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο δ) προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν «*οποιοδήποτε μέτρο που είναι αναγκαίο για τη προοδευτική δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων.*»

Ο στόχος της πολιτικής της Ένωσης στον τομέα των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ είναι να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εποπτεία της διέλευσης των εξωτερικών συνόρων, μεταξύ

⁷ Έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής: Μελέτη των πράξεων διεθνούς δικαίου σχετικά με την παράνομη μετανάστευση δια θαλάσσης, SEC (2007) 691.

άλλων, με την επιτήρηση των συνόρων. Η επιτήρηση αυτή αποβλέπει στην αποτροπή της μη επιτρεπόμενης διέλευσης των συνόρων, την καταπολέμηση της διασυνοριακής εγκληματικότητας και τη σύλληψη προσώπων που διήλθαν τα σύνορα με παράνομο τρόπο ή τη λήψη μέτρων κατά των προσώπων αυτών. Η επιτήρηση των συνόρων θα πρέπει να είναι αποτελεσματική ώστε να εμποδίζονται και να αποθαρρύνονται όσοι επιχειρούν να αποφύγουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων. Προς τούτο, η επιτήρηση των συνόρων δεν περιορίζεται στον εντοπισμό κάθε απόπειρας παράνομης διέλευσης των συνόρων αλλά επεκτείνεται και σε μέτρα όπως η σύλληψη πλοίων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι επιχειρούν να εισέλθουν στην Ένωση χωρίς να υποβληθούν σε συνοριακό έλεγχο, καθώς και σε ρυθμίσεις με σκοπό την αντιμετώπιση περιστατικών όπως η έρευνα και η διάσωση που ενδέχεται να ανακύψουν κατά τη διάρκεια θαλάσσιας επιχείρησης και σε ρυθμίσεις με σκοπό την επιτυχή ολοκλήρωση των επιχειρήσεων αυτών.

Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, δηλαδή η θέσπιση ειδικών κανόνων για την επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων από τους συνοριοφύλακες υπό τον συντονισμό του Οργανισμού, δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, εξαιτίας των διαφορών που παρουσιάζουν οι νομοθεσίες και οι πρακτικές τους, και συνεπώς, λόγω του πολυεθνικού χαρακτήρα των επιχειρήσεων, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Με βάση τις εν λόγω αρχές, η παρούσα πρόταση, όπως και η απόφαση, εφαρμόζεται μόνο στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Οργανισμό και δεν αφορά τις δραστηριότητες επιτήρησης που διεξάγονται από μεμονωμένα κράτη μέλη ή από κράτη μέλη που συνεργάζονται εκτός αυτού του πλαισίου.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση δεν συνεπάγεται ούτε οικονομική ούτε διοικητική επιβάρυνση για την Ένωση. Ως εκ τούτου, δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

5.1. Σύγκριση μεταξύ της παρούσας πρότασης και της απόφασης 2010/252/ΕΕ του Συμβουλίου

Το πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενο της παρούσας πρότασης είναι συναφή με εκείνα της απόφασης. Οι αλλαγές στην πρόταση, σε σύγκριση με την απόφαση, βασίζονται σε νομικές και δικαστικές εξελίξεις, όπως οι τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004⁸ και η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην υπόθεση *Hirsi Jamaa και λοιποί κατά Ιταλίας*⁹, σχετικά με την ανάγκη να εξασφαλιστεί σαφήνεια όσον

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1168/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 1.

⁹ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην υπόθεση (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 23ης Φεβρουαρίου 2012 (αίτηση αριθ. 27765/09), διατίθεται στη διεύθυνση [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231#{\"itemid\":\[\"001-109231\"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231#{\)

αφορά τις έννοιες της σύλληψης και διάσωσης, καθώς και σχετικά με τις πρακτικές εμπειρίες των κρατών μελών και του Οργανισμού κατά την εφαρμογή της απόφασης.

5.1.1. Μορφή

Η επιλογή του νομικού μέσου και οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων είναι διαφορετικές. Πρόκειται για πρόταση κανονισμού που απευθύνεται σε όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες και πρέπει να εκδοθεί σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Η μορφή του αντικατοπτρίζει την επιλογή του νομικού μέσου που αποτελείται από προοίμιο (σημεία αναφοράς και δεκαοκτώ αιτιολογικές σκέψεις) και έντεκα άρθρα καταναμημένα σε τέσσερα κεφάλαια. Ο κανονισμός αυτός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα στα κράτη μέλη. Ωστόσο, η απόφαση είχε εκδοθεί ως μέτρο εφαρμογής με βάση την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο. Αποτελείται από προοίμιο (σημεία αναφοράς και δεκαοκτώ αιτιολογικές σκέψεις), δύο άρθρα και παράρτημα υποδιαιρούμενο σε δύο μέρη. Το μέρος I του παραρτήματος ορίζει τους κανόνες για επιχειρήσεις θαλάσσιων συνόρων που συντονίζονται από τον Οργανισμό, ενώ το μέρος II του παραρτήματος συνίσταται σε μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για τα περιστατικά έρευνας και διάσωσης και για την αποβίβαση στο πλαίσιο θαλάσσιων επιχειρήσεων που συντονίζονται από τον Οργανισμό.

5.1.2. Περιεχόμενο

Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας πρότασης είναι το ίδιο με αυτό της απόφασης, δηλαδή οι επιχειρήσεις επιτήρησης των συνόρων στη θάλασσα που διεξάγονται από τα κράτη μέλη υπό τον συντονισμό του Οργανισμού (άρθρο 1). Μολονότι στην απόφαση, η έννοια της «επιτήρησης των συνόρων» θεωρήθηκε ότι περιλαμβάνει μέτρα σύλληψης που λαμβάνονται και ρυθμίσεις για τη διάσωση που εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια επιχειρήσεων επιτήρησης των συνόρων, εξακολουθούσαν να υπάρχουν αμφιβολίες για το κατά πόσον τα μέτρα αυτά εμπίπτουν πράγματι στην έννοια της επιτήρησης των συνόρων, όπως ορίζεται στον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η παρούσα πρόταση καλύπτει ρητά αυτή την ευρύτερη έννοια της επιτήρησης των συνόρων επισημαίνοντας ότι η επιτήρηση των συνόρων δεν περιορίζεται στον εντοπισμό προσπαθειών παράνομης διέλευσης των συνόρων αλλά επεκτείνεται και σε μέτρα όπως τα μέτρα σύλληψης και σε ρυθμίσεις με σκοπό την αντιμετώπιση περιστατικών έρευνας και διάσωσης που ενδέχεται να ανακύψουν κατά τη διάρκεια θαλάσσιας επιχείρησης, καθώς και σε ρυθμίσεις με σκοπό την επιτυχή ολοκλήρωση των επιχειρήσεων αυτών (αιτιολογική σκέψη 1 και κεφάλαιο III).

Κατά την επανεξέταση της απόφασης, έπρεπε να ληφθούν υπόψη οι τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004. Επί του παρόντος, ο Οργανισμός έχει αναλάβει επίσης να βοηθά τα κράτη μέλη σε περιπτώσεις που απαιτείται αυξημένη τεχνική συνδρομή στα εξωτερικά σύνορα, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι κάποια περιστατικά ενδέχεται να αφορούν έκτακτες ανάγκες ανθρωπιστικού χαρακτήρα και επιχειρήσεις διάσωσης στη θάλασσα. Αυτό σημαίνει ότι, παρά το γεγονός πως ο Οργανισμός δεν καθίσταται φορέας έρευνας και διάσωσης ούτε αναλαμβάνει τα καθήκοντα κέντρου συντονισμού διάσωσης, κατά τη διάρκεια θαλάσσιας επιχείρησης βοηθά τα κράτη μέλη να εκπληρώσουν την υποχρέωση που υπέχουν βάσει του διεθνούς ναυτικού δικαίου για παροχή συνδρομής σε πρόσωπα που βρίσκονται σε κίνδυνο. Η παρούσα πρόταση καθορίζει κανόνες για τον τρόπο αντιμετώπισης των εν λόγω περιστατικών στο πλαίσιο θαλάσσιας επιχείρησης που συντονίζεται από τον Οργανισμό (αιτιολογική σκέψη 2 και άρθρο 9).

Με τις τροποποιήσεις στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2007/2004, το επιχειρησιακό σχέδιο κατέστη νομικώς δεσμευτικό μέσο όσον αφορά το σύνολο των επιχειρήσεων που συντονίζει ο Οργανισμός και όχι μόνο όσον αφορά τις ταχείες παρεμβάσεις. Το περιεχόμενο του επιχειρησιακού σχεδίου περιγράφεται στα άρθρα 3α και 8ε του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004, τα οποία επίσης αναφέρονται ειδικά στις θαλάσσιες επιχειρήσεις. Οι κανόνες που

θεσπίζονται στην παρούσα πρόταση προορίζονται να αποτελέσουν μέρος του επιχειρησιακού σχεδίου που καταρτίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2007/2004, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων σχετικά με θαλάσσιες δραστηριότητες.

Οι νομικές και δικαστικές εξελίξεις σχετικά με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων λαμβάνονται επίσης υπόψη στην παρούσα πρόταση. Το άρθρο 4, το οποίο αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την αρχή της μη επαναπροώθησης σε θαλάσσιες επιχειρήσεις, ανταποκρίνεται στις ανησυχίες που έχουν διατυπωθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην απόφαση που εξέδωσε στην υπόθεση *Hirsi Jamaa και λοιποί κατά Ιταλίας* σχετικά με την αποβίβαση συλληφθέντων ή διασωθέντων σε τρίτες χώρες, τόσο όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και τρίτων χωρών όσο και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών έναντι των προσώπων αυτών. Το άρθρο αυτό αφορά την πρακτική εφαρμογή της αρχής της μη επαναπροώθησης, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση αποβίβασης σε τρίτη χώρα, οι συλληφθέντες ή διασωθέντες πρέπει να ταυτοποιούνται και να εκτιμάται η προσωπική τους κατάσταση, στο μέτρο του δυνατού, πριν από την αποβίβαση. Επίσης, θα πρέπει να ενημερώνονται δεόντως για τον τόπο αποβίβασης και να τους δίδεται η δυνατότητα να εκφράσουν τους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η αποβίβαση στον προτεινόμενο τόπο θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Ο κανόνας αυτός εξασφαλίζει ότι οι μετανάστες ενημερώνονται για την κατάστασή τους και για τον προτεινόμενο τόπο της αποβίβασης και ότι τους παρέχεται η δυνατότητα να διατυπώσουν ενδεχόμενες αντιρρήσεις.

Στο πλαίσιο του κεφαλαίου III, η παρούσα πρόταση προβαίνει σε σαφή διάκριση μεταξύ του εντοπισμού, της σύλληψης και της διάσωσης. Όσον αφορά τη σύλληψη, η παρούσα πρόταση διατηρώντας την ίδια δέσμη μέτρων όπως η απόφαση, κάνει διάκριση μεταξύ των μέτρων που μπορούν να ληφθούν στα χωρικά ύδατα (άρθρο 6), στην ανοικτή θάλασσα (άρθρο 7) και στη συνορεύουσα ζώνη¹⁰ (άρθρο 8) και, ως εκ τούτου, διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να λαμβάνονται αυτά τα μέτρα και τη δικαιολογητική βάση επί της οποίας μπορεί να αναλαμβάνεται δράση όσον αφορά τα πλοία που στερούνται εθνικότητας. Με βάση το πρωτόκολλο κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών δια ξηράς, αέρος και θαλάσσης, η σύλληψη πλοίων στην ανοικτή θάλασσα συνδέεται τώρα σαφώς με την υποχρέωση να υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι το εν λόγω πλοίο δραστηριοποιείται στη λαθραία μεταφορά μεταναστών. Όπως στην απόφαση, η άσκηση δικαιοδοσίας στην ανοικτή θάλασσα πρέπει να βασίζεται πάντοτε στην έγκριση του κράτους της σημαίας

Όσον αφορά τα περιστατικά έρευνας και διάσωσης, το κείμενο της παρούσας πρότασης παραμένει συναφές με αυτό της απόφασης (άρθρο 9). Η διατύπωση είναι ευθυγραμμισμένη με τη διατύπωση που χρησιμοποιήθηκε στη Διεθνή Σύμβαση για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 και στο εγχειρίδιο του Διεθνούς Οργανισμού Αεροναυτικής και Ναυτικής Έρευνας και Διάσωσης (IAMSAR). Επίσης, με βάση τις εν λόγω διεθνείς πράξεις, η πρόταση περιλαμβάνει κριτήρια σχετικά με το πότε ένα πλοίο θεωρείται ότι βρίσκεται σε κατάσταση αβεβαιότητας (άρθρο 9 παράγραφος 3), συναγερμού (άρθρο 9 παράγραφος 4) και κινδύνου

¹⁰ Η συνορεύουσα ζώνη ρυθμίζεται στο άρθρο 33 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας. Είναι μια περιοχή όμορη με τα χωρικά ύδατα και δεν μπορεί να επεκταθεί περισσότερο από 24 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετράται το εύρος των χωρικών υδάτων. Αποτελεί τμήμα της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης ή της ανοικτής θάλασσας, ανάλογα με το κατά πόσο το παράκτιο κράτος έχει ανακηρύξει αποκλειστική οικονομική ζώνη, και είναι μια ζώνη στην οποία εφαρμόζεται η ελευθερία της ναυσιπλοΐας. Μολονότι η ζώνη αυτή δεν αποτελεί τμήμα των χωρικών υδάτων, το παράκτιο κράτος μπορεί να ασκεί τον απαιτούμενο έλεγχο για την πρόληψη και τιμωρία της παραβίασης των τελωνειακών, φορολογικών, μεταναστευτικών ή υγειονομικών νόμων και κανονισμών εντός της επικρατείας του ή των χωρικών του υδάτων

(άρθρο 9 παράγραφος 5) και προβαίνει στον ορισμό του κέντρου συντονισμού διάσωσης (άρθρο 2 παράγραφος 12).

Η παρούσα πρόταση, αντίθετα από την απόφαση, ασχολείται με το θέμα της αποβίβασης από την άποψη της σύλληψης και της διάσωσης (άρθρο 10). Όταν η σύλληψη γίνεται στα χωρικά ύδατα ή στη συνορεύουσα ζώνη, η αποβίβαση πραγματοποιείται στο παράκτιο κράτος μέλος. Όταν η σύλληψη γίνεται στην ανοικτή θάλασσα, με την επιφύλαξη της διασφάλισης της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της αρχής της μη επαναπροώθησης, η αποβίβαση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην τρίτη χώρα από την οποία αναχώρησε το πλοίο. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, τότε η αποβίβαση πραγματοποιείται στο κράτος μέλος υποδοχής.

Όσον αφορά την αποβίβαση μετά από επιχείρηση διάσωσης, η παρούσα πρόταση αναφέρεται στην έννοια του «ασφαλούς τόπου» όπως ορίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τη μεταχείριση διασωθέντων στη θάλασσα που εκδόθηκε από τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό¹¹, λαμβανομένων υπόψη πτυχών των θεμελιωδών δικαιωμάτων¹² (άρθρο 2 παράγραφος 11 και άρθρο 10 παράγραφος 4), και υποχρεώνει τα κράτη μέλη να συνεργάζονται με το αρμόδιο κέντρο συντονισμού διάσωσης για να παράσχουν τον κατάλληλο λιμένα ή ασφαλή τόπο και να εξασφαλίσουν ταχεία και αποτελεσματική αποβίβαση. Η παρούσα πρόταση λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, στο παρόν στάδιο, οι αεροναυτικές μονάδες θα ενεργούν υπό τον συντονισμό του κέντρου συντονισμού διάσωσης, το οποίο καθορίζει τον κατάλληλο λιμένα ή τόπο αποβίβασης. Ωστόσο, αναγνωρίζει επίσης ότι ναυτικές μονάδες έχουν τη δυνατότητα αποβίβασης στο κράτος μέλος υποδοχής εάν δεν έχουν απαλλαγεί από την υποχρέωση για παροχή συνδρομής, εντός εύλογης προθεσμίας, σε πρόσωπα που βρίσκονται σε κατάσταση κινδύνου, λαμβανομένης υπόψη της ασφάλειας των διασωθέντων και της ίδιας της ναυτικής μονάδας.

¹¹ Ψήφισμα MSC.167(78), που εκδόθηκε στις 20 Μαΐου 2004.

¹² Ψήφισμα 1821 (2011) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για την επιτήρηση των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο δ),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η πολιτική της Ένωσης στον τομέα των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ έχει ως στόχο να διασφαλίσει την αποτελεσματική εποπτεία της διέλευσης των εξωτερικών συνόρων μέσω της επιτήρησης των συνόρων. Η επιτήρηση των συνόρων αποβλέπει στην αποτροπή της μη επιτρεπόμενης διέλευσης των συνόρων, την καταπολέμηση της διασυνοριακής εγκληματικότητας και τη σύλληψη των προσώπων που διήλθαν τα σύνορα με παράνομο τρόπο ή τη λήψη άλλων μέτρων κατά των προσώπων αυτών. Η επιτήρηση των συνόρων θα πρέπει να είναι αποτελεσματική ώστε να εμποδίζονται και να αποθαρρύνονται αυτοί που επιχειρούν να αποφύγουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων. Προς τούτο, η επιτήρηση των συνόρων δεν περιορίζεται στον εντοπισμό κάθε απόπειρας παράνομης διέλευσης των συνόρων αλλά επεκτείνεται και σε μέτρα όπως η σύλληψη πλοίων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι επιχειρούν να εισέλθουν στην Ένωση χωρίς να υποβληθούν σε συνοριακό έλεγχο, καθώς και σε ρυθμίσεις με σκοπό την αντιμετώπιση περιστατικών όπως η έρευνα και η διάσωση που ενδέχεται να ανακύψουν κατά τη διάρκεια επιχείρησης επιτήρησης των συνόρων στη θάλασσα και σε ρυθμίσεις με σκοπό την επιτυχή ολοκλήρωση μιας τέτοιας επιχείρησης.
- (2) Ο «Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (εφεξής «ο Οργανισμός»), που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2007/2004¹³ του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2004, είναι επιφορτισμένος με τον συντονισμό της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών στον τομέα διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, συμπεριλαμβανομένης της επιτήρησης των συνόρων. Επίσης, ο Οργανισμός είναι επιφορτισμένος με την παροχή συνδρομής στα κράτη μέλη σε περιπτώσεις που απαιτείται αυξημένη τεχνική συνδρομή στα εξωτερικά σύνορα, λαμβάνοντας υπόψη ότι κάποια περιστατικά ενδέχεται να αφορούν έκτακτες ανάγκες

¹³ ΕΕ L 349 της 25.11.2004, σ. 1.

ανθρωπιστικού χαρακτήρα και επιχειρήσεις διάσωσης στη θάλασσα. Απαιτούνται ειδικοί κανόνες όσον αφορά τις δραστηριότητες επιτήρησης των συνόρων που διεξάγονται από αεροναυτικές μονάδες ενός κράτους μέλους στα θαλάσσια σύνορα άλλων κρατών μελών ή στην ανοικτή θάλασσα στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Οργανισμό με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυσή της.

- (3) Η δημιουργία του ευρωπαϊκού συστήματος επιτήρησης των συνόρων (EUROSUR) με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. [...] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της [...] θα πρέπει να ενισχύσει την ανταλλαγή πληροφοριών και την επιχειρησιακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και του Οργανισμού. Αυτό εξασφαλίζει ότι η επίγνωση της κατάστασης και η ικανότητα αντίδρασης των κρατών μελών βελτιώνονται σημαντικά, επίσης και με τη συνδρομή του Οργανισμού, με σκοπό τον εντοπισμό και την πρόληψη παράνομης μετανάστευσης, την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος και τη συμβολή στην προστασία και τη διάσωση της ζωής μεταναστών στα εξωτερικά σύνορά τους. Κατά τον συντονισμό επιχειρήσεων επιτήρησης των συνόρων, ο Οργανισμός θα πρέπει να παρέχει στα κράτη μέλη πληροφορίες και αναλύσεις σχετικά με τις εν λόγω επιχειρήσεις.
- (4) Κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων επιτήρησης των συνόρων, τα κράτη μέλη και ο Οργανισμός θα πρέπει να τηρούν τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, της Διεθνούς σύμβασης για την ασφάλεια της ζωής στη θάλασσα, της Διεθνούς σύμβασης για τη ναυτική έρευνα και διάσωση, της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος, και το πρωτόκολλό της για την καταπολέμηση της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών δια ξηράς, αέρος και θαλάσσης, της σύμβασης σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, της ευρωπαϊκής σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, του διεθνούς συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής ποινής ή μεταχείρισης και άλλων σχετικών διεθνών νομικών πράξεων.
- (5) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)¹⁴ και τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της επιχείρησης επιτήρησης θα πρέπει να είναι ανάλογα με τους επιδιωκόμενους στόχους, να μην εισάγουν διακρίσεις, και θα πρέπει να σέβονται πλήρως την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα δικαιώματα των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο, περιλαμβανομένης της αρχής της μη επαναπροώθησης. Τα κράτη μέλη και ο Οργανισμός δεσμεύονται από τις διατάξεις του κεκτημένου περί ασύλου και ιδίως από τις διατάξεις της οδηγίας 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς¹⁵ του πρόσφυγα, σε ό,τι αφορά τις αιτήσεις ασύλου που υποβάλλονται στο έδαφος, καθώς και στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης των κρατών μελών.
- (6) Η πιθανή ύπαρξη ρύθμισης μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας δεν μπορεί να απαλλάξει τα κράτη μέλη από τις εν λόγω υποχρεώσεις όταν γνωρίζουν ή θα έπρεπε

¹⁴ ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 1.

¹⁵ ΕΕ L 326 της 13.12.2005, σ. 13.

να γνωρίζουν ότι οι συστημικές πλημμέλειες όσον αφορά τη διαδικασία χορήγησης ασύλου και τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο στην εν λόγω τρίτη χώρα αποτελούν σοβαρούς και αποδεδειγμένους λόγους που να πείθουν ότι ο αιτών άσυλο θα διατρέξει ουσιαστικό κίνδυνο να υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή όταν γνωρίζουν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι η εν λόγω τρίτη χώρα εφαρμόζει πρακτικές που παραβαίνουν την αρχή της *μη επαναπροώθησης*.

- (7) Κατά τη διάρκεια επιχείρησης επιτήρησης των συνόρων στη θάλασσα, ενδέχεται να ανακύψει ανάγκη να παρασχεθεί συνδρομή σε πρόσωπα που βρίσκονται σε κίνδυνο. Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, κάθε κράτος πρέπει να απαιτεί από τον πλοίαρχο του πλοίου που φέρει τη σημαία του να παρέχει, στο μέτρο του δυνατού και χωρίς να θέτει σε σοβαρό κίνδυνο το πλοίο, το πλήρωμα ή τους επιβάτες, συνδρομή σε κάθε πρόσωπο που κινδυνεύει στη θάλασσα και να προβαίνει, όσο το δυνατόν ταχύτερα, στη διάσωση των προσώπων που βρίσκονται σε κίνδυνο. Η συνδρομή αυτή πρέπει να παρέχεται ανεξαρτήτως της ιθαγένειας ή του καθεστώτος των προσώπων που τη χρειάζονται ή των συνθηκών στις οποίες βρίσκονται.
- (8) Η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να εκπληρώνεται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις των διεθνών πράξεων που διέπουν τα περιστατικά έρευνας και διάσωσης και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει τις ευθύνες των αρχών έρευνας και διάσωσης, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης ότι ο συντονισμός και η συνεργασία διεξάγονται με τέτοιο τρόπο ώστε οι διασωθέντες να οδηγούνται σε λιμένα ή σε ασφαλή τόπο.
- (9) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2007/2004, οι επιχειρήσεις επιτήρησης των συνόρων που συντονίζονται από τον Οργανισμό πραγματοποιούνται βάσει επιχειρησιακού σχεδίου. Συνεπώς, σε σχέση με θαλάσσιες επιχειρήσεις, το επιχειρησιακό πλάνο θα πρέπει να περιλαμβάνει ειδικές πληροφορίες για την εφαρμογή της σχετικής δικαιοδοσίας και νομοθεσίας στη γεωγραφική περιοχή όπου διεξάγεται η εκάστοτε κοινή επιχείρηση ή πιλοτικό σχέδιο, περιλαμβανομένων των αναφορών στη διεθνή και την ενωσιακή νομοθεσία όσον αφορά τη σύλληψη, τη διάσωση στη θάλασσα και την αποβίβαση. Με τη σειρά του, ο παρών κανονισμός διέπει τα ζητήματα της σύλληψης, της διάσωσης στη θάλασσα και της αποβίβασης στο πλαίσιο των επιχειρήσεων επιτήρησης των θαλάσσιων συνόρων υπό τον συντονισμό του Οργανισμού.
- (10) Η πρακτική βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 προβλέπει ότι για κάθε θαλάσσια επιχείρηση, δημιουργείται δομή συντονισμού στο κράτος μέλος υποδοχής, η οποία αποτελείται από υπαλλήλους του κράτους μέλους υποδοχής, προσκεκλημένους υπαλλήλους και αντιπροσώπους του Οργανισμού, συμπεριλαμβανομένου του συντονιστή του Οργανισμού. Αυτή η δομή συντονισμού, που συνήθως καλείται διεθνές κέντρο συντονισμού, θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως δίοδος επικοινωνίας μεταξύ των υπαλλήλων που συμμετέχουν στη θαλάσσια επιχείρηση και των οικείων αρχών.
- (11) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ιδίως το δικαίωμα στη ζωή, την αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής ποινής ή μεταχείρισης, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, την αρχή της *μη επαναπροώθησης*, την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, το δικαίωμα ασύλου και τα δικαιώματα του παιδιού.

- (12) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, δηλαδή η θέσπιση ειδικών κανόνων για την επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων από τους συνοριοφύλακες που ενεργούν υπό τον συντονισμό του Οργανισμού, δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, λόγω των διαφορών που παρουσιάζουν οι νομοθεσίες και οι πρακτικές τους, και συνεπώς μπορούν, λόγω του πολυεθνικού χαρακτήρα των επιχειρήσεων, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (13) Δυνάμει των άρθρων 1 και 2 του πρωτοκόλλου 22 για τη θέση της Δανίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και συνεπώς δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός αναπτύσσει το κεκτημένο Σένγκεν βάσει των διατάξεων του τίτλου V του τρίτου μέρους της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, θα πρέπει να αποφασίσει, εντός περιόδου έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης του παρόντος κανονισμού, εάν θα τον μεταφέρει στο εθνικό της δίκαιο.
- (14) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας μεταξύ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Ισλανδίας και του Βασιλείου της Νορβηγίας για τη σύνδεση των δύο αυτών κρατών με την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου Σένγκεν¹⁶, που εμπίπτουν στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1 σημείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ¹⁷ σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας.
- (15) Όσον αφορά την Ελβετία, ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν κατά την έννοια της συμφωνίας που έχουν συνάψει η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και η Ελβετική Συνομοσπονδία σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν¹⁸, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα του άρθρου 1, σημείο Α, της απόφασης 1999/437/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2008, για τη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας¹⁹.
- (16) Όσον αφορά το Λιχτενστάιν, ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου που υπεγράφη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα του άρθρου 1, σημείο Α, της απόφασης 1999/437/ΕΚ²⁰, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης

¹⁶ EE L 176 της 10.7.1999, σ. 36.

¹⁷ EE L 176 της 10.7.1999, σ. 31.

¹⁸ EE L 53 της 27.2.2008, σ. 52.

¹⁹ EE L 53 της 27.2.2008, σ.1.

²⁰ EE L 176 της 10.7.1999, σ. 31.

2011/350/ΕΕ του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2011, για τη σύναψη του εν λόγω πρωτοκόλλου εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης²¹.

- (17) Ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βορείου Ιρλανδίας να συμμετάσχει σε ορισμένες διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν²². Ως εκ τούτου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.
- (18) Ο παρών κανονισμός συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετάσχει σε ορισμένες διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν²³. Ως εκ τούτου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται από αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις επιτήρησης των συνόρων που διεξάγονται από τα κράτη μέλη στα θαλάσσια εξωτερικά τους σύνορα στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

1. «Οργανισμός», ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος δημιουργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2007/2004,
2. «θαλάσσια επιχείρηση», η κοινή επιχείρηση, το πιλοτικό σχέδιο ή η ταχεία παρέμβαση που πραγματοποιείται από κράτη μέλη για την επιτήρηση των εξωτερικών θαλάσσιων συνόρων τους υπό τον συντονισμό του Οργανισμού,
3. «κράτος μέλος υποδοχής», το κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιείται ή από το οποίο δρομολογείται θαλάσσια επιχείρηση,

²¹ ΕΕ L 160 της 18.6.2011, σ.19.

²² ΕΕ L 131 της 1.6.2000, σ. 43.

²³ ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20.

4. «συμμετέχον κράτος μέλος», το κράτος μέλος που συμμετέχει σε θαλάσσια επιχείρηση με την παροχή μέσων ή ανθρώπινων πόρων, αλλά το οποίο δεν είναι κράτος μέλος υποδοχής,
5. «συμμετέχουσα μονάδα», η ναυτική ή εναέρια μονάδα του κράτους μέλους υποδοχής ή συμμετέχοντος κράτους μέλους,
6. «διεθνές κέντρο συντονισμού», η δομή συντονισμού που έχει συσταθεί στο κράτος μέλος υποδοχής για τον συντονισμό της θαλάσσιας επιχείρησης,
7. «εθνικό κέντρο συντονισμού», το εθνικό κέντρο συντονισμού που έχει δημιουργηθεί για τους σκοπούς του ευρωπαϊκού συστήματος επιτήρησης των συνόρων (EUROSUR), σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. [.../...],
8. «πλοίο», κάθε σκάφος που χρησιμοποιείται στη θάλασσα,
9. «πλοίο που στερείται εθνικότητας», ένα πλοίο χωρίς εθνικότητα ή που εξομοιώνεται με πλοίο χωρίς εθνικότητα όταν στο πλοίο δεν έχει χορηγηθεί από κανένα κράτος το δικαίωμα να φέρει τη σημαία του ή όταν το πλοίο ταξιδεύει με τις σημαίες δύο ή περισσότερων κρατών, τις οποίες χρησιμοποιεί προς διευκόλυνσή του,
10. «πρωτόκολλο κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών», το πρωτόκολλο κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών δια ξηράς, αέρος και θαλάσσης, το οποίο συμπληρώνει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος, που υπεγράφη στο Παλέρμιο της Ιταλίας τον Δεκέμβριο του 2000,
11. «ασφαλής τόπος», ο χώρος στον οποίο θεωρείται ότι οι επιχειρήσεις διάσωσης έχουν περατωθεί και όπου η ασφάλεια της ζωής των επιζώντων όσον αφορά την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους δεν απειλείται, όπου οι βασικές ανθρώπινες ανάγκες τους μπορούν να ικανοποιούνται και από τον οποίο μπορούν να γίνουν διευθετήσεις για τη μεταφορά των επιζώντων στον επόμενο ή τον τελικό προορισμό,
12. «κέντρο συντονισμού διάσωσης», η μονάδα που είναι αρμόδια για την προώθηση της αποτελεσματικής οργάνωσης των υπηρεσιών έρευνας και διάσωσης και για τον συντονισμό της διεξαγωγής των επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης εντός μιας περιοχής έρευνας και διάσωσης, όπως ορίζεται στη Διεθνή Σύμβαση του 1979 για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Άρθρο 3

Ασφάλεια στη θάλασσα

Τα μέτρα που λαμβάνονται για τους σκοπούς της θαλάσσιας επιχείρησης εφαρμόζονται κατά τρόπο που να μην τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια των συλληφθέντων ή διασωθέντων, καθώς και η ασφάλεια των συμμετεχουσών μονάδων.

Άρθρο 4

Προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αρχή της μη επαναπροώθησης

1. Κανείς δεν αποβιβάζεται ή παραδίδεται με άλλο τρόπο στις αρχές μιας χώρας στην οποία διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου, ή να

υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση ή στην οποία διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να απελαθεί, να απομακρυνθεί ή να εκδοθεί σε άλλη χώρα κατά παράβαση της αρχής της μη επαναπροώθησης.

2. Πριν από τη λήψη απόφασης για την αποβίβαση σε τρίτη χώρα, οι συμμετέχουσες μονάδες λαμβάνουν υπόψη τη γενική κατάσταση στην εν λόγω τρίτη χώρα και δεν αποβιβάζουν τους συλληφθέντες ή διασωθέντες σε αυτήν όταν το κράτος μέλος υποδοχής ή τα συμμετέχοντα κράτη μέλη γνωρίζουν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι η εν λόγω τρίτη χώρα εφαρμόζει πρακτικές που περιγράφονται στην παράγραφο 1.
3. Σε περίπτωση αποβίβασης σε τρίτη χώρα, οι συμμετέχουσες μονάδες ταυτοποιούν τους συλληφθέντες ή διασωθέντες και εκτιμούν την προσωπική τους κατάσταση, στο μέτρο του δυνατού, πριν από την αποβίβαση. Ενημερώνουν δεόντως τους συλληφθέντες ή διασωθέντες για τον τόπο αποβίβασης και τους δίδουν την ευκαιρία να εκφράσουν τους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η αποβίβαση στον προτεινόμενο τόπο θα συνιστούσε παραβίαση της αρχής της μη επαναπροώθησης.
4. Οι συμμετέχουσες μονάδες εξετάζουν τις ειδικές ανάγκες των παιδιών, των θυμάτων παράνομης διακίνησης, των προσώπων που χρήζουν επείγουσας ιατρικής φροντίδας, των προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας και άλλων προσώπων των οποίων η κατάσταση είναι ιδιαίτερα ευάλωτη καθόλη τη διάρκεια της θαλάσσιας επιχείρησης.
5. Οι συνοριοφύλακες που συμμετέχουν στη θαλάσσια επιχείρηση είναι καταρτισμένοι όσον αφορά τις συναφείς διατάξεις της νομοθεσίας περί θεμελιωδών δικαιωμάτων και περί προσφύγων και το διεθνές νομικό καθεστώς που διέπει την έρευνα και διάσωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Άρθρο 5

Εντοπισμός

1. Οι συμμετέχουσες μονάδες, μόλις εντοπίσουν πλοίο που είναι ύποπτο διέλευσης ή πρόθεσης διέλευσης των συνόρων κατά παράνομο τρόπο, το προσεγγίζουν για να εξακριβώσουν την ταυτότητα και την εθνικότητά του και, εν αναμονή περαιτέρω μέτρων, το παρακολουθούν από απόσταση ασφαλείας. Οι συμμετέχουσες μονάδες κοινοποιούν πληροφορίες σχετικά με το πλοίο πάραυτα στο διεθνές κέντρο συντονισμού.
2. Όταν επίκειται ή έχει ήδη λάβει χώρα η είσοδος του πλοίου στα χωρικά ύδατα ή στη συνορεύουσα ζώνη κράτους μέλους που δεν συμμετέχει στη θαλάσσια επιχείρηση, οι συμμετέχουσες μονάδες κοινοποιούν πληροφορίες σχετικά με το πλοίο στο διεθνές κέντρο συντονισμού, το οποίο τις διαβιβάζει στο εθνικό κέντρο συντονισμού του οικείου κράτους μέλους.
3. Οι συμμετέχουσες μονάδες κοινοποιούν πληροφορίες για κάθε πλοίο που είναι ύποπτο για την άσκηση παράνομων δραστηριοτήτων στη θάλασσα εκτός του πεδίου της θαλάσσιας επιχείρησης στο διεθνές κέντρο συντονισμού, το οποίο τις διαβιβάζει στο εθνικό κέντρο συντονισμού του ή των οικείων κρατών μελών.

Άρθρο 6

Σύλληψη στα χωρικά ύδατα

1. Στα χωρικά ύδατα του κράτους μέλους υποδοχής ή συμμετέχοντος κράτους μέλους, όταν υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ένα πλοίο μεταφέρει πρόσωπα που επιδιώκουν να αποφύγουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων ή ότι επιδίδεται στη λαθραία μεταφορά μεταναστών δια θαλάσσης, οι συμμετέχουσες μονάδες λαμβάνουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:
 - α) αιτήσεις παροχής πληροφοριών και έγγραφα σχετικά με την κυριότητα, τη νηολόγηση, τις λεπτομέρειες του ταξιδιού και την ταυτότητα, την ιθαγένεια και άλλα συναφή στοιχεία των επιβαινόντων στο πλοίο·
 - β) την ανάσχεση του πλοίου, την επιβίβαση σε αυτό και τη διεξαγωγή ερευνών με αντικείμενο το ίδιο το πλοίο, το φορτίο του και τους επιβαίνοντες, καθώς και την ανάκριση των επιβαινόντων·
 - γ) την ενημέρωση των επιβαινόντων για το ότι δεν μπορούν να διέλθουν τα σύνορα και ότι τα πρόσωπα που κυβερνούν το σκάφος ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κυρώσεις για διευκόλυνση του ταξιδιού·
 - δ) την κατάσχεση του πλοίου και τη σύλληψη των επιβαινόντων σε αυτό·
 - ε) την έκδοση διαταγής προς το πλοίο να μεταβάλει πορεία έτσι ώστε να εξέλθει ή να παύσει να κατευθύνεται προς τα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη, συμπεριλαμβανομένων της συνοδείας του σκάφους ή της πλευσης δίπλα σε αυτό μέχρι να εξασφαλισθεί ότι το πλοίο κατευθύνεται προς την εν λόγω πορεία·
 - στ) την προσαγωγή του πλοίου ή των επιβαινόντων στο κράτος μέλος υποδοχής ή σε άλλο κράτος μέλος που συμμετέχει στην επιχείρηση.
2. Το κράτος μέλος υποδοχής ή το συμμετέχον κράτος μέλος στα χωρικά ύδατα του οποίου πραγματοποιείται η σύλληψη εγκρίνει τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και παρέχει δεόντως οδηγίες στη συμμετέχουσα μονάδα μέσω του διεθνούς κέντρου συντονισμού. Η συμμετέχουσα μονάδα ενημερώνει το κράτος μέλος υποδοχής, μέσω του διεθνούς κέντρου συντονισμού, όταν ο πλοίαρχος του σκάφους ζητεί να ειδοποιηθεί διπλωματικός αντιπρόσωπος ή προξενικός υπάλληλος του κράτους της σημαίας.
3. Όταν υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ένα πλοίο χωρίς εθνικότητα ή το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με πλοίο χωρίς εθνικότητα μεταφέρει πρόσωπα που επιδιώκουν να αποφύγουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων ή επιδίδεται σε λαθραία μεταφορά μεταναστών δια θαλάσσης, το κράτος μέλος υποδοχής ή το συμμετέχον κράτος μέλος στα χωρικά ύδατα του οποίου πραγματοποιείται η σύλληψη του πλοίου που στερείται εθνικότητας παρέχει έγκριση και οδηγίες στη συμμετέχουσα μονάδα να το ανασχέσει και να λάβει οποιοδήποτε από τα μέτρα που θεσπίζονται στην παράγραφο 1.
4. Κάθε επιχειρησιακή δραστηριότητα στα χωρικά ύδατα κράτους μέλους που δεν συμμετέχει στη θαλάσσια επιχείρηση διεξάγεται με βάση την έγκριση του εν λόγω κράτους μέλους. Το διεθνές κέντρο συντονισμού ενημερώνεται για κάθε επικοινωνία με το εν λόγω κράτος μέλος και για κάθε επακόλουθη ενέργεια που εγκρίνεται από το εν λόγω κράτος μέλος.

Άρθρο 7

Σύλληψη στην ανοικτή θάλασσα

1. Στην ανοικτή θάλασσα, όταν υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ένα πλοίο επιδίδεται σε λαθραία μεταφορά μεταναστών δια θαλάσσης, υπό τον όρο της έγκρισης από το κράτος της σημαίας σύμφωνα με το πρωτόκολλο κατά της λαθραίας μεταφοράς μεταναστών, οι συμμετέχουσες μονάδες λαμβάνουν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:
 - α) αιτήσεις παροχής πληροφοριών και έγγραφα σχετικά με την κυριότητα, τη νηολόγηση, τις λεπτομέρειες του ταξιδιού και την ταυτότητα, την ιθαγένεια και άλλα συναφή στοιχεία των επιβαινόντων στο πλοίο·
 - β) την ανάσχεση του πλοίου, την επιβίβαση σε αυτό και τη διεξαγωγή ερευνών με αντικείμενο το ίδιο το πλοίο, το φορτίο του και τους επιβαίνοντες, καθώς και την ανάκριση των επιβαινόντων·
 - γ) την ενημέρωση των επιβαινόντων για το ότι δεν μπορούν να διέλθουν τα σύνορα και ότι τα πρόσωπα που κυβερνούν το σκάφος ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κυρώσεις για διευκόλυνση του ταξιδιού·
 - δ) την κατάσχεση του πλοίου και τη σύλληψη των επιβαινόντων σε αυτό·
 - ε) την έκδοση διαταγής προς το πλοίο να μεταβάλει πορεία έτσι ώστε να εξέλθει ή να παύσει να κατευθύνεται προς τα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη, συμπεριλαμβανομένων της συνοδείας του σκάφους ή της πλευσης δίπλα σε αυτό μέχρι να εξασφαλισθεί ότι το πλοίο κατευθύνεται προς την εν λόγω πορεία·
 - στ) την προσαγωγή του πλοίου ή των επιβαινόντων σε τρίτη χώρα ή την παράδοση με άλλο τρόπο του πλοίου ή των επιβαινόντων στις αρχές τρίτης χώρας·
 - ζ) την προσαγωγή του πλοίου ή των επιβαινόντων στο κράτος μέλος υποδοχής ή σε άλλο κράτος μέλος που συμμετέχει στην επιχείρηση.
2. Όταν το πλοίο φέρει τη σημαία ή διακριτικά σημεία νηολόγησης του κράτους μέλους υποδοχής ή συμμετέχοντος κράτους μέλους, το εν λόγω κράτος μέλος, αφού επιβεβαιώσει την εθνικότητα του πλοίου, εγκρίνει τα μέτρα που θεσπίζονται στην παράγραφο 1.
3. Όταν το πλοίο φέρει τη σημαία ή διακριτικά σημεία νηολόγησης κράτους μέλους που δεν συμμετέχει στη θαλάσσια επιχείρηση ή τρίτης χώρας, το κράτος μέλος υποδοχής ή το συμμετέχον κράτος μέλος, ανάλογα με το κράτος προέλευσης της συμμετέχουσας μονάδας που συνέλαβε το εν λόγω πλοίο, ενημερώνει το κράτος της σημαίας, ζητεί επιβεβαίωση της νηολόγησης και, εφόσον υπάρξει επιβεβαίωση της εθνικότητας, ζητεί την έγκριση του κράτους της σημαίας για να λάβει οποιοδήποτε από τα μέτρα που θεσπίζονται στην παράγραφο 1. Το κράτος μέλος υποδοχής ή το συμμετέχον κράτος μέλος ενημερώνει το διεθνές κέντρο συντονισμού για οποιαδήποτε επικοινωνία με το κράτος της σημαίας και για τα μέτρα που εγκρίθηκαν από το κράτος της σημαίας.
4. Σε περίπτωση που υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ένα πλοίο, μολονότι φέρει ξένη σημαία ή αρνείται να επιδείξει τη σημαία του, έχει στην πραγματικότητα εθνικότητα ίδια με εκείνη της συμμετέχουσας μονάδας, η μονάδα αυτή προβαίνει σε εξακρίβωση του δικαιώματος του πλοίου να φέρει τη σημαία του. Για τον σκοπό αυτόν, μπορεί να προσεγγίσει το ύποπτο πλοίο. Αν, μετά τον έλεγχο των εγγράφων,

εξακολουθούν να υπάρχουν υπόνοιες, η συμμετέχουσα μονάδα προβαίνει σε περαιτέρω έρευνα πάνω στο πλοίο, η οποία πρέπει να διενεργηθεί με κάθε δυνατή επιμέλεια. Το συμμετέχον κράτος μέλος του οποίου τη σημαία εικάζεται ότι φέρει το πλοίο ενημερώνεται σχετικά μέσω της κατάλληλης οδού.

5. Σε περίπτωση που υπάρχει εύλογη υπόνοια ότι ένα πλοίο, μολονότι φέρει ξένη σημαία ή αρνείται να επιδείξει τη σημαία του, έχει στην πραγματικότητα την εθνικότητα του κράτους μέλους υποδοχής ή άλλου συμμετέχοντος κράτους μέλους, η συμμετέχουσα μονάδα εξακριβώνει το δικαίωμα του πλοίου να φέρει τη σημαία του αφού εξασφαλισθεί η έγκριση του εν λόγω κράτους μέλους.
6. Όταν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 4 ή 5, οι υπόνοιες για την εθνικότητα του πλοίου αποδειχθούν βάσιμες, το κράτος μέλος υποδοχής ή το συμμετέχον κράτος μέλος εγκρίνει τα μέτρα που θεσπίζονται στην παράγραφο 1.
7. Εν αναμονή της έγκρισης από το κράτος της σημαίας ή εφόσον δεν υπάρχει έγκριση του κράτους της σημαίας, το πλοίο παρακολουθείται από απόσταση ασφαλείας. Κανένα άλλο μέτρο δεν λαμβάνεται χωρίς τη ρητή έγκριση του κράτους της σημαίας, με εξαίρεση τα μέτρα που απαιτούνται για την αποσόβηση επικείμενου κινδύνου για τη ζωή προσώπων ή τα μέτρα που απορρέουν από συναφείς διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες.
8. Όταν υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ένα πλοίο χωρίς εθνικότητα ή το οποίο μπορεί να εξομοιωθεί με πλοίο χωρίς εθνικότητα επιδίδεται σε λαθραία μεταφορά μεταναστών δια θαλάσσης, η συμμετέχουσα μονάδα μπορεί να επιβασθεί και να ανασχέσει το πλοίο για να εξακριβώσει κατά πόσον το πλοίο στερείται εθνικότητας. Αν οι υπόνοιες αποδειχθούν βάσιμες είναι δυνατόν να ληφθούν και άλλα δέοντα μέτρα όπως θεσπίζονται στην παράγραφο 1 σύμφωνα με το εθνικό και διεθνές δίκαιο.
9. Το κράτος μέλος που έχει λάβει οποιοδήποτε μέτρο σύμφωνα με την παράγραφο 1 ενημερώνει πάραυτα το κράτος της σημαίας για τα αποτελέσματα του εν λόγω μέτρου.
10. Ο εθνικός υπάλληλος που αντιπροσωπεύει το κράτος μέλος υποδοχής ή το συμμετέχον κράτος μέλος στο διεθνές κέντρο συντονισμού ορίζεται βάσει του εθνικού δικαίου ως αρχή που παρέχει έγκριση όσον αφορά την εξακρίβωση του δικαιώματος του πλοίου να φέρει τη σημαία του οικείου κράτους μέλους ή τη λήψη οποιουδήποτε από τα μέτρα που θεσπίζονται στην παράγραφο 1.
11. Όταν οι υπόνοιες ότι ένα πλοίο επιδίδεται σε λαθραία μεταφορά μεταναστών στην ανοικτή θάλασσα αποδειχθούν αβάσιμες ή η συμμετέχουσα μονάδα δεν έχει δικαιοδοσία να δράσει, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι το πλοίο μεταφέρει πρόσωπα που επιδιώκουν να φθάσουν στα σύνορα κράτους μέλους και να αποφύγουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων, το εν λόγω πλοίο συνεχίζει να παρακολουθείται. Το διεθνές κέντρο συντονισμού κοινοποιεί πληροφορίες σχετικά με το πλοίο στο εθνικό κέντρο συντονισμού των κρατών μελών προς το οποίο κατευθύνεται το πλοίο αυτό.

Άρθρο 8

Σύλληψη στη συνορεύουσα ζώνη

1. Στη συνορεύουσα προς τα χωρικά ύδατα ζώνη ενός κράτους μέλους, το οποίο είναι κράτος μέλος υποδοχής ή συμμετέχον κράτος μέλος, τα μέτρα που θεσπίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2.
2. Τα μέτρα που θεσπίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 δεν λαμβάνονται στη συνορεύουσα ζώνη κράτους μέλους που δεν συμμετέχει στη θαλάσσια επιχείρηση χωρίς την έγκριση του εν λόγω κράτους μέλους. Το διεθνές κέντρο συντονισμού ενημερώνεται για κάθε επικοινωνία με το εν λόγω κράτος μέλος και για κάθε επακόλουθη ενέργεια που εγκρίνεται από το εν λόγω κράτος μέλος.
3. Όταν ένα πλοίο που στερείται εθνικότητας διέρχεται από τη συνορεύουσα ζώνη, εφαρμόζεται το άρθρο 7 παράγραφος 8.

Άρθρο 9

Περιστατικά έρευνας και διάσωσης

1. Κατά τη διάρκεια θαλάσσιας επιχείρησης, οι συμμετέχουσες μονάδες παρέχουν συνδρομή σε κάθε πλοίο ή πρόσωπο που βρίσκεται σε κίνδυνο στη θάλασσα, ανεξαρτήτως της ιθαγενείας ή του καθεστώτος του προσώπου αυτού ή των συνθηκών υπό τις οποίες βρίσκεται το πρόσωπο αυτό.
2. Όταν η συμμετέχουσα μονάδα είναι αντιμέτωπη, κατά τη διάρκεια θαλάσσιας επιχείρησης, με κατάσταση αβεβαιότητας ή συναγερμού ή κινδύνου για πλοίο ή κάποιον εκ των επιβαινόντων σε αυτό, διαβιβάζει το ταχύτερο δυνατό κάθε διαθέσιμη πληροφορία στο κέντρο συντονισμού διάσωσης το οποίο είναι αρμόδιο για την περιοχή έρευνας και διάσωσης όπου ανακλύπει η προαναφερθείσα κατάσταση.
3. Ένα πλοίο ή οι επιβαίνοντες σε αυτό θεωρούνται ότι βρίσκονται σε κατάσταση αβεβαιότητας ιδίως όταν :
 - α) υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την ασφάλεια του πλοίου ή των επιβαινόντων σε αυτό· ή
 - β) δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο ή τη θέση του πλοίου.
4. Ένα πλοίο ή οι επιβαίνοντες σε αυτό θεωρούνται ότι βρίσκονται σε κατάσταση συναγερμού ιδίως όταν:
 - α) υπάρχουν φόβοι ως προς την ασφάλεια του πλοίου ή των επιβαινόντων σε αυτό λόγω της ύπαρξης πληροφοριών για σοβαρές δυσκολίες, αλλά όχι σε βαθμό που να είναι πιθανή η κατάσταση κινδύνου· ή
 - β) εξακολουθούν να μην υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο ή τη θέση του πλοίου.
5. Ένα πλοίο ή οι επιβαίνοντες σε αυτό θεωρούνται ότι βρίσκονται σε κατάσταση κινδύνου ιδίως όταν:
 - α) λαμβάνονται σαφείς πληροφορίες ότι το πλοίο ή ένας επιβαίνων σε αυτό κινδυνεύει και χρήζει άμεσης συνδρομής· ή
 - β) αποτυγχάνουν οι προσπάθειες επικοινωνίας με το πλοίο και τα ανεπιτυχή αιτήματα παροχής πληροφοριών οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το πλοίο πιθανώς βρίσκεται σε κατάσταση κινδύνου· ή

- γ) λαμβάνονται πληροφορίες που δείχνουν ότι η λειτουργική αποτελεσματικότητα του πλοίου έχει υποστεί πλήγμα σε βαθμό που να είναι πιθανή η κατάσταση κινδύνου.
6. Οι συμμετέχουσες μονάδες όταν εκτιμούν την κατάσταση για τους σκοπούς των παραγράφων 3 έως 5, λαμβάνουν υπόψη όλες τις συναφείς παραμέτρους, καθώς και τα ακόλουθα:
- α) την ύπαρξη αιτήματος συνδρομής·
 - β) το αξιόπλοο του πλοίου και την πιθανότητα να μη φθάσει στον τελικό του προορισμό·
 - γ) τον αριθμό επιβατών σε συνάρτηση με τον τύπο και την κατάσταση του πλοίου·
 - δ) την ύπαρξη επαρκών εφοδίων όπως καυσίμων, νερού, τροφίμων μέχρι να φθάσει το πλοίο στην ξηρά·
 - ε) την ύπαρξη καταρτισμένου πληρώματος και πλοιάρχου·
 - στ) την ύπαρξη και το δυναμικό του εξοπλισμού ασφαλείας, πλοήγησης και επικοινωνίας·
 - ζ) την παρουσία επιβατών που χρήζουν επείγουσας ιατρικής φροντίδας·
 - η) την παρουσία επιβατών που έχουν αποβιώσει·
 - θ) την παρουσία εγκύων γυναικών ή παιδιών·
 - ι) τις καιρικές συνθήκες και την κατάσταση της θάλασσας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προβλέψεων.
7. Οι συμμετέχουσες μονάδες κοινοποιούν πάραυτα την εκτίμησή τους όσον αφορά την κατάσταση στο αρμόδιο κέντρο συντονισμού διάσωσης. Εν αναμονή οδηγιών από το κέντρο συντονισμού διάσωσης, οι συμμετέχουσες μονάδες λαμβάνουν όλα τα δέοντα μέτρα για την προστασία της ασφάλειας των εν λόγω προσώπων.
8. Η ύπαρξη κατάστασης κινδύνου δεν εξαρτάται αποκλειστικά ούτε προσδιορίζεται με γνώμονα το κατά πόσον έχει όντως υποβληθεί αίτημα συνδρομής. Όταν, μολονότι ένα πλοίο θεωρείται ότι βρίσκεται σε κατάσταση κινδύνου, οι επιβαίνοντες σε αυτό αρνούνται να δεχθούν τη συνδρομή, η συμμετέχουσα μονάδα ενημερώνει σχετικά το κέντρο συντονισμού διάσωσης και εξακολουθεί να εκπληρώνει το καθήκον επιμέλειας παρακολουθώντας το πλοίο από απόσταση ασφαλείας και λαμβάνοντας κάθε μέτρο που κρίνεται απαραίτητο για την ασφάλεια των εν λόγω προσώπων, απέχοντας συγχρόνως από κάθε ενέργεια που θα μπορούσε να επιδεινώσει την κατάσταση ή να αυξήσει την πιθανότητα πρόκλησης σωματικής βλάβης ή απώλειας ζωής.
9. Όταν το κέντρο συντονισμού διάσωσης της τρίτης χώρας που είναι αρμόδιο για την εκάστοτε περιοχή έρευνας και διάσωσης δεν απαντήσει στην κοινοποίηση που του έχει διαβιβάσει η συμμετέχουσα μονάδα, η μονάδα αυτή επικοινωνεί με το κέντρο συντονισμού διάσωσης του κράτους μέλους υποδοχής εκτός εάν άλλο κέντρο συντονισμού διάσωσης βρίσκεται σε καλύτερη θέση για να αναλάβει το συντονισμό του περιστατικού έρευνας και διάσωσης.
10. Οι συμμετέχουσες μονάδες ενημερώνουν το διεθνές κέντρο συντονισμού το ταχύτερο δυνατό για κάθε επικοινωνία με το κέντρο συντονισμού διάσωσης και για τις ενέργειες που έχουν αναλάβει οι μονάδες αυτές.

11. Όταν το πλοίο δεν δύναται ή δεν μπορεί πλέον να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε κατάσταση κινδύνου ή η επιχείρηση έρευνας και διάσωσης έχει ολοκληρωθεί, η συμμετέχουσα μονάδα, σε συνεννόηση με το διεθνές κέντρο συντονισμού, συνεχίζει τη θαλάσσια επιχείρηση.

Άρθρο 10

Αποβίβαση

1. Οι λεπτομέρειες για την αποβίβαση των συλληφθέντων ή διασωθέντων κατά τη διάρκεια θαλάσσιας επιχείρησης καθορίζονται στο επιχειρησιακό σχέδιο. Οι λεπτομέρειες αυτές για την αποβίβαση δεν έχουν ως αποτέλεσμα την επιβολή υποχρεώσεων σε κράτη μέλη τα οποία δεν συμμετέχουν στη θαλάσσια επιχείρηση εκτός εάν αυτά τα κράτη μέλη εγκρίνουν ρητά τη λήψη μέτρων στα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη τους σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 ή το άρθρο 8 παράγραφος 2.
2. Σε περίπτωση σύλληψης στα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη κατά τα όσα ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 ή στο άρθρο 8 παράγραφος 1, η αποβίβαση πραγματοποιείται στο κράτος μέλος υποδοχής ή στο συμμετέχον κράτος μέλος στα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη του οποίου διενεργείται η σύλληψη.
Σε περίπτωση σύλληψης στα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη κατά τα όσα ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 ή στο άρθρο 8 παράγραφος 2, η αποβίβαση πραγματοποιείται στο κράτος μέλος στα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη του οποίου διενεργείται η σύλληψη.
3. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 4, σε περίπτωση σύλληψης στην ανοικτή θάλασσα όπως θεσπίζεται στο άρθρο 7, η αποβίβαση μπορεί να πραγματοποιηθεί στην τρίτη χώρα από την οποία αναχώρησε το πλοίο. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, η αποβίβαση πραγματοποιείται στο κράτος μέλος υποδοχής.
4. Σε περιστατικά έρευνας και διάσωσης κατά τα όσα ορίζονται στο άρθρο 9, οι συμμετέχουσες μονάδες συνεργάζονται με το αρμόδιο κέντρο συντονισμού διάσωσης για την παροχή κατάλληλου λιμένα ή ασφαλούς τόπου για τους διασωθέντες και για να διασφαλίσουν την ταχεία και αποτελεσματική αποβίβασή τους.
Με την επιφύλαξη της ευθύνης του κέντρου συντονισμού διάσωσης, το κράτος μέλος υποδοχής και το συμμετέχον κράτος μέλος το ταχύτερο δυνατό διασφαλίζουν τον καθορισμό λιμένα ή ασφαλούς τόπου λαμβάνοντας υπόψη συναφείς παράγοντες, όπως τις αποστάσεις στους πλησιέστερους λιμένες ή ασφαλείς τόπους, τους κινδύνους και τις συνθήκες του περιστατικού.
Όταν η συμμετέχουσα μονάδα δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωσή της που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1, εντός εύλογης προθεσμίας, λαμβανομένης υπόψη της ασφάλειας των διασωθέντων και της ίδιας της συμμετέχουσας μονάδας, παρέχεται σ' αυτή έγκριση αποβίβασης των διασωθέντων στο κράτος μέλος υποδοχής.
5. Οι συμμετέχουσες μονάδες ενημερώνουν το διεθνές κέντρο συντονισμού για την παρουσία προσώπων κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1, και το διεθνές κέντρο συντονισμού διαβιβάζει τις πληροφορίες αυτές στις αρμόδιες εθνικές αρχές. Βάσει αυτών των πληροφοριών, το επιχειρησιακό σχέδιο θα πρέπει να προσδιορίζει τα μέτρα που επιτρέπεται να ληφθούν στη συνέχεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 11

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά την ημερομηνία δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος